

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 39/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoimin-
nasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta
(HE 328/2014 vp).

- sosiaalineuvos Eveliina Pöyhönen, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Hanna Liski-Wallentowitz, työ- ja elinkeinoministeriö
- erityisasiantuntija Ellen Vogt, Suomen Kuntaliitto
- puheenjohtaja Jukka Haapakoski, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntouttavaa työtoiminnasta annettua lakia. Esityksen mukaan kuntouttavan työtoiminnan jakson aikana henkilö voisi osallistua työtoimintaan enin-

tään neljänä päivänä kalenteriviikossa nykyisen enintään viiden päivän sijaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksellä pyritään rajaamaan kuntouttava työtoiminta aikaisempaa selkeämmin vain niille henkilöille, jotka eivät työ- tai toimintakykynsä rajoitusten vuoksi kykene osallistumaan julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön. Esityksellä selkeytetään kuntien ja työvoimahal-
linnon välistä työnjakoa vaikeasti työllistyvien
henkilöiden työelämävalmiuksien parantamises-

sa ja elämänhallinnan vahvistamisessa. Valio-
kunta toteaa, että esitetty muutos on sopusoin-
nussa kuntouttavan työtoiminnan alkuperäisen
tarkoituksen kanssa. Kuntouttava työtoiminta on
työvoimapalveluihin nähden toissijainen sosiaa-
lihuollon palvelu, jos aktivointisuunnitelmaa
tehtaessä arvioidaan, etteivät työvoimahallin-
non käytettävissä olevat palvelut sovellu asiak-
kaalle.

Kuntoutuksen työtoiminnan kohdentaminen selkeämmin lain tarkoittamalle ryhmälle esitetään toteutettavaksi vähentämällä kuntoutuksen työtoiminnan osallistumispäivien enimmäismäärää neljään päivään kalenteriviikossa. Lähdekohtana on ajatus, että henkilö, joka kykenee osallistumaan työtoimintaan viitenä päivänä viikossa, on kykenevä osallistumaan TE-toimiston tarjoamiin palveluihin.

Valiokunta toteaa, että kuntouttava työtoiminta on perusteltua esitetyllä tavalla kohdistaa henkilöille, joiden tarvetta se tosiasiallisesti vastaa. Valiokunta pitää lain täsmentämistä tarpeellisenä, mutta huomauttaa samalla, että mikäli TE-hallinnon palvelut eivät tarkoitettulla tavalla toimi, muutoksen ainoa seuraus on, että kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat jäävät yhtenä päivänä viikossa vaille mahdollisuutta osallistua työtoimintaan ja vaille kulukorvausta sekä 9 euron toimintarahaa kyseiseltä päivältä. Tästä syystä valiokunta painottaa, että TE-toimistoilla pitää muutoksen jälkeen olla kyky palvella entistä suurempaa määrää vaikeasti työllistettäviä ja tarjolla pitää olla heille soveltuvia työvoimapalveluita. Työvoimahallinnon tulee lisätä panostusta pitkään työttöminä olleiden palveluihin.

Valiokunta katsoo, että uudistuksen vaikutuksia tulee seurata tarkasti ja ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli asetetut tavoitteet eivät toteudu. Keskeistä on seurata sitä, tarjoavatko TE-toimistot kuntouttavaan työtoimintaan enimmäismäärän osallistuville nykyistä enemmän heille sopivia palveluita ja toteutuuko kuntoutuksen

työtoiminnan viimesijaisuus nykyistä paremmin.

Laki on ehdotettu saatettavaksi voimaan vuoden 2017 alusta lukien. Valiokunta katsoo, että lain voimaan saattamiselle esitettyä aikaisemmin ei ole esteitä. Voimaantulon aikaistamisella voidaan helpottaa kuntien tilannetta, koska kuntien vastuu pitkään työttöminä olleista henkilöistä on kasvanut vuoden 2015 alusta. Valiokunta ehdottaa, että laki saatetaan voimaan jo 1. päivänä heinäkuuta 2015 ja että asiakkaan aktivointisuunnitelma päivitetään uuden lain mukaiseksi kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi voimaantulosäännöksen 2 momentti muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus

(1 mom. kuten HE)

Lain voimaan tullessa voimassa olevat aktivointisuunnitelmat tulee tarkistaa tämän lain mukaisiksi 31 päivään joulukuuta 2015 mennessä.

Helsingissä 20 päivänä tammikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Johanna Jurva /ps
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /kok
Lasse Männistö /kok

Hanna Mäntylä /ps
Mikael Palola /kok
Terhi Peltokorpi /kesk
Sari Sarkomaa /kok
Hanna Tainio /sd
Erkki Virtanen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.